

Početna Stranica > ... > Pokretanje Sudskog Postupka > Gdje I Kako > Pravo Koje Države Je Mjerodavno? Slovenia

Pravo koje države je mjerodavno?

 Slovenija

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Izvori važećih pravila

1.1 Nacionalna pravila

Temeljni zakon kojim se utvrđuju opća pravila međunarodnog privatnog prava jest Zakon o međunarodnom privatnom pravu i postupku (*Zakon o međunarodnom zasebnem pravu in postopku*; ZMZPP, Službeni list Republike Slovenije (*Uradni list RS*) br. 56/99). Specifični sukobi zakona uređeni su zakonima o različitim temama (na primjer, Zakon o financijskom poslovanju, stečajnom postupku i prisilnom prestanku (*Zakon o finničnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju*; ZFPPIPP).

1.2 Multilateralne međunarodne konvencije

Konvencije koje su ratificirane i objavljene u Republici Sloveniji izravno su primjenjive i imaju prednost pred nacionalnim zakonima. Pravila o sukobu zakona uređena su Uredbom (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I.), kojom su obuhvaćene države članice koje su obvezne postupati u skladu s Rimskom konvencijom od 19. lipnja 1980. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze i Uredbom br. 864/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o pravu koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze (Rim II.). Pravila o sukobu zakona uključena su i u multilateralne konvencije donesene [Haškom konvencijom](#) o međunarodnom privatnom pravu čija je potpisnica i Republika Slovenija.

1.3 Glavne bilateralne konvencije

Pravila o sukobu zakona uključena su i u bilateralne konvencije o pravnoj pomoći sklopljene s Austrijom, Bugarskom, Češkom, Francuskom, Mađarskom, Mongolijom, Poljskom, Rumunjskom, Ruskom Federacijom i Slovačkom. Popis konvencija dostupan je na [web-mjestu Ministarstva](#).

2 Provedba pravila o sukobu prava

2.1 Obveza suca da na vlastitu inicijativu primijeni pravila o sukobu prava

Sudac je obvezan pravom kojim je uređen sukob zakona, ali stranke se mogu usuglasiti o pravu u skladu s kojim žele da bude uređen njihov pravni odnos. U tom je slučaju mjerodavno pravo koje odaberu stranke. Nadalje, pravo koje bi inače bilo mjerodavno u skladu sa Zakonom o međunarodnom privatnom pravu i postupku ne bi bilo mjerodavno kad je, na temelju svih okolnosti, jasno da nema važne poveznice s pravom koje je mjerodavno za predmetni pravni odnos, ali da postoji znatno bliža povezanost s nekim drugim pravom.

2.2 Upućivanje

Pojam uzvraćanja i daljnjeg upućivanja utvrđen je člankom 6. Zakona o međunarodnom privatnom pravu i postupku u kojem se navodi da, ako pri donošenju odluke o mjerodavnom pravu pravila strane države upućuju

na slovensko pravo, mjerodavno je slovensko pravo bez uzimanja u obzir slovenskih uputa u pogledu mjerodavnog prava. Ta se odredba ne primjenjuje ako stranke biraju mjerodavno pravo.

2.3 Promjena povezujućeg faktora

Specifičnim pravilima o sukobu zakona kojima se utvrđuju promjenjivi povezujući čimbenici uobičajeno se utvrđuje i razdoblje u kojem se to pravilo primjenjuje. Određeni povezujući čimbenici imaju trajanje koje je odlučujuće u odabiru mjerodavnog prava, a utvrđeno je u samom pravilu o sukobu zakona (na primjer, državljanstvo oporučitelja pri sastavljanju oporuke), a kod drugih promjena povezujućeg čimbenika može značiti da je mjerodavno pravo nekog drugog pravnog sustava. U slučaju trajnih odnosa važno je primjenjivati načelo poštovanja već stečenih prava.

2.4 Iznimke od uobičajene primjene pravila o sukobu

Pravo utvrđeno u Zakonu o međunarodnom privatnom pravu i postupku nije mjerodavno kad bi njegova primjena bila protivna pravnom poretku Slovenije. Javni poredak pravni je standard koji se odražava u sudskoj praksi. U većini slučajeva temelji se na ustavnim načelima države, temeljnim načelima iz nacionalnog zakonodavstva i moralnim načelima.

2.5 Dokaz stranog prava

Sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti utvrđuje sadržaj stranoga prava koje je potrebno primijeniti, pri čemu može zahtijevati obavijest o stranom pravu od ministarstva nadležnog za pravosuđe ili njegov sadržaj ispitati na neki drugi prikladan način. Stranke mogu podnijeti javnu ili neku drugu ispravu nadležnog stranog tijela ili ustanove o sadržaju stranog prava. Ako u određenom slučaju ne može biti utvrđen sadržaj stranog prava, mjerodavno je slovensko pravo.

3 Pravila o sukobu prava

3.1 Ugovorne obveze i pravni akti

U pogledu država članica, Uredba (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze mjerodavna je u Republici Sloveniji i ima prednost nad nacionalnim zakonima kojima se uređuje materijalno pravo. Za pitanja koja nisu uređena Uredbom, prema potrebi mjerodavne su bilateralne konvencije. Ako ne postoje bilateralne konvencije, mjerodavno je nacionalno pravo kojim je uređen sukob zakona u pogledu ugovornih obveza (Zakon o međunarodnom privatnom pravu i postupku).

Opće pravilo o sukobu zakona:

Zakonom o međunarodnom privatnom pravu i postupku propisuje se da je mjerodavno ono pravo koje odaberu ugovorne strane, osim ako je zakonom ili međunarodnom konvencijom propisano drukčije. Volja stranki u pogledu odabira prava može se izrijeком izraziti ili se ugovornim odredbama ili drugim okolnostima može jasno upućivati na odabrano pravo. Valjanost ugovora o odabiru prava ocjenjuje se u skladu s odabranim pravom. Ako stranke nisu odabrale pravo koje će biti mjerodavno, primijenit će se ono pravo koje je najbliže povezano. Ako okolnosti ne upućuju na drugo pravo, mjerodavno je pravo države u kojoj stranka koja je obvezna ispunjavati ključne elemente ugovora ima stalno boravište odnosno sjedište.

Za ugovore o radu mjerodavno je pravo države u kojoj radnik izvršava svoje dužnosti u okviru ugovora. Dogovorom o primjeni različitog prava za ugovor o radu, stranke ne mogu isključiti obvezne odredbe o zaštiti prava radnika sadržane u pravu države koje bi se primjenjivalo da stranke nisu odabrale drugo pravo.

Potrošački ugovor jest ugovor o prijenosu robe, prava i/ili usluga potrošaču. Potrošač je osoba koja stječe robu, prava ili usluge, uglavnom za osobnu upotrebu ili upotrebu u kućanstvu. Potrošački ugovori ne uključuju ugovore o prijevozu ili ugovore o pružanju usluga potrošaču ako se taj ugovor u potpunosti izvršava izvan države u kojoj potrošač ima stalno boravište. Bez obzira na odredbe Zakona o međunarodnom privatnom pravu i postupku, potrošački ugovori uređeni su pravom države u kojoj potrošač ima stalno boravište, ako je ugovor sklopljen na temelju ponude ili oglasa u toj državi, ako je potrošač poduzeo korake potrebne za sklapanje ugovora u toj državi, ili ako je druga ugovorna stranka ili predstavnik potrošača dobio narudžbu potrošača u toj državi, ili ako je

kupoprodajni ugovor sklopljen u nekoj drugoj državi, ili je potrošač dao narudžbu u nekoj drugoj državi, ili ako je prodavatelj organizirao putovanje s namjerom promicanja sklapanja takvih ugovora.

U prethodnim primjerima ugovorne strane ne mogu se dogovoriti o primjeni prava kojim su isključene obvezne odredbe u pogledu pravila o zaštiti potrošača primjenjivih u državi u kojoj potrošač ima stalno boravište.

Za ugovore povezane s nekretninama uvijek je mjerodavno pravo države u kojoj se nalazi predmetna nekretnina.

Ako se stranke nisu usuglasile drukčije, opće pravilo u pogledu sukoba zakona primjenjuje se na odnos između ugovornih strana i na utvrđivanje trenutka od kojeg stjecatelj pokretnine ima pravo na njezine proizvode i plodove te na utvrđivanje trenutka od kojeg stjecatelj preuzima rizike vezane uz tu pokretninu.

Nadalje, ako se ugovorne strane nisu usuglasile drukčije, način isporuke pokretnine i mjere koje je potrebno poduzeti kad je isporuka odbijena uređeni su pravom države u koju je potrebno isporučiti pokretninu.

U pogledu učinka ustupa potraživanja ili preuzimanja duga: pravni status dužnika ili vjerovnika koji nisu izravno uključeni u ustup ili preuzimanje uređen je istim pravom kojim je uređen sam ustup ili preuzimanje.

Za pomoćne transakcije mjerodavno je pravo koje je mjerodavno i za glavnu transakciju, osim ako se odluči drukčije.

Za jednostrane pravne transakcije mjerodavno je pravo države u kojoj dužnik ima stalno boravište.

3.2 Izvanugovorne obveze

Za izvanugovorne obveze koje nisu uređene međunarodnom konvencijom ili Uredbom br. 864/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o pravu koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze (Rim II.), pravilima o sukobu zakona propisano je da je mjerodavno nacionalno pravo.

Zakonom o međunarodnom privatnom pravu i postupku propisano je da je pravo države u kojoj je radnja izvršena mjerodavno za izvanugovorne obveze. Ako je to pogodnije za oštećenika, mjerodavno je pravo države u kojoj je nastupila posljedica, pod uvjetom da je oštećenik trebao ili mogao predvidjeti mjesto nastupanja posljedice. Ako to pravo nije blisko povezano s predmetnim odnosom, ali je odnos povezan s nekim drugim pravom, mjerodavno je to drugo pravo.

Ako je događaj iz kojeg proizlazi obveza naknade štete nastupio na plovilu koje se nalazi na otvorenom moru ili u zrakoplovu, mjerodavnim pravom smatra se pravo države u kojoj je plovilo ili zrakoplov registriran.

3.3 Osobni status, njegovi aspekti s obzirom na građanski status (ime, prebivalište, svojstvo)

Ako državljanin Republike Slovenije ima i državljanstvo neke druge države, tu se osobu za potrebe Zakona o međunarodnom privatnom pravu i postupku smatra samo državljaninom Slovenije. Ako osoba koja nije državljanin Republike Slovenije, ali je državljanin jedne države ili više njih, za potrebe Zakona o međunarodnom privatnom pravu i postupku mjerodavno je pravo države u kojoj ta osoba ima stalno boravište. Ako osoba nema stalno boravište ni u jednoj državi čiji je državljanin, za potrebe Zakona o međunarodnom privatnom pravu i postupku mjerodavno je pravo države s kojom je najbliže povezan.

Ako osoba nema državljanstvo ili njezino državljanstvo nije moguće utvrditi, mjerodavno je pravo države u kojoj ima stalno boravište. Ako osoba nema stalno boravište ili ga nije moguće utvrditi, mjerodavno je pravo države njezina privremenog boravišta. Ako nije moguće utvrditi ni privremeno boravište, mjerodavno je slovensko pravo.

Za promjenu osobnog imena mjerodavno je pravo države čiji je ta osoba državljanin.

Za pravnu i poslovnu sposobnost fizičke osobe mjerodavno je pravo države čiji je ta osoba državljanin. Fizička osoba koja u skladu s pravom države čiji je državljanin nije poslovno sposobna, smatra se poslovno sposobnom ako je sposobna u skladu s pravom mjesta gdje je nastala obveza. Gubitak ili ograničenje poslovne sposobnosti fizičke osobe uređeni su pravom države čiji je ta osoba državljanin.

3.4 Uspostava odnosa roditelj-dijete, uključujući posvajanje

3.4.1 Uspostava odnosa roditelj-dijete

Dodjela i prestanak skrbništva te odnosi između skrbnika i osobe pod skrbništvom (štićenika) uređeni su pravom države čiji je štíćenik državljanin. Za privremene mjere zdravstvene zaštite za stranog državljanina ili osobu bez državljanstva u Republici Sloveniji mjerodavno je slovensko pravo i one ostaju na snazi sve dok nadležna država ne donese odluku o mjeri ili dok je ne poništi, prema potrebi. To se pravilo primjenjuje i na zaštitu imovine stranog državljanina ili osobe bez državljanstva koja se nalazi u Republici Sloveniji.

Odnosi između roditelja i djece uređeni su pravom države čiji su državljani. Ako su roditelji i djeca državljani različitih država, mjerodavno je pravo države u kojoj svi imaju stalno boravište. Ako su roditelji i djeca državljani različitih država i nemaju stalno boravište u istoj državi, mjerodavno je pravo države čiji je državljanin dijete.

Postupak priznavanja, utvrđivanja i osporavanja očinstva ili majčinstva uređen je pravom države čiji je dijete državljanin.

Obveza uzdržavanja krvnih srodnika, isključujući roditelje i djecu, kao i obveza uzdržavanja šire rodbine (tj. srodnika koji nisu krvni srodnici) uređeno je pravom države čiji je državljanin osoba od koje se traži uzdržavanje.

Postupak pozakonjenja djeteta uređen je pravom države čiji su državljani roditelji ili, ako roditelji nisu državljani iste države, pravom države roditelja u skladu s kojim je posvojenje valjano. Suglasnost djeteta, druge osobe ili državnog tijela na pozakonjenje uređena je pravom države čiji je državljanin dijete.

3.4.2 Posvojenje

O uvjetima za posvojenje i prestanak posvojenja odlučuje se u skladu s pravom države čiji su državljani posvojitelj i posvojenik. Ako su posvojitelj i posvojenik državljani različitih država, za uvjete posvojenja i prestanka posvojenja mjerodavna su prava država čiji su oni državljani. Ako bračni drugovi posvajaju zajedno, za uvjete posvojenja i prestanka posvojenja mjerodavno je pravo države čiji je državljanin posvojenik i država čiji su državljani bračni drugovi. Oblik posvojenja uređen je pravom države u kojoj je zasnovano posvojenje. Učinak posvojenja uređen je pravom države čiji su državljani bili posvojitelj i posvojenik u trenutku zasnivanja posvojenja. Ako su posvojitelj i posvojenik državljani različitih država, mjerodavno je pravo države u kojoj imaju stalno boravište. Ako su posvojitelj i posvojenik državljani različitih država i nemaju stalno boravište u istoj državi, mjerodavno je pravo države čiji je državljanin posvojenik.

3.5 Brak, nevjenčani parovi/parovi u izvanbračnoj zajednici, partnerstva, razvod, sudski razvod, obveze uzdržavanja

3.5.1 Brak

Uvjeti za sklapanje braka uređeni su pravom države čiji je državljanin svaka od osoba pri sklapanju braka. Oblik braka uređen je pravom države u kojoj je sklopljen brak. Ništavnost braka uređena je pravom u skladu s kojim je sklopljen prema prethodno navedenim pravilima o sukobu zakona.

3.5.2 Nevjenčani parovi/parovi u izvanbračnoj zajednici i partnerstva

Zakon o međunarodnom privatnom pravu i postupku ne sadržava posebne odredbe o izvanbračnim zajednicama. Međutim, uzimajući u obzir da su posljedice izvanbračnih zajednica jednake kao i posljedice braka, odredbe mjerodavne za brak mogle bi se primijeniti i na izvanbračne zajednice.

Imovinski odnosi dviju osoba koje žive u izvanbračnoj zajednici uređeni su pravom države čiji su oni državljani. Ako te osobe nemaju isto državljanstvo, mjerodavno je pravo države u kojoj imaju zajedničko boravište. Za ugovorne imovinske odnose između osoba koje žive u izvanbračnoj zajednici mjerodavno je pravo pravo primjenjivo na njihov imovinski odnos u trenutku sklapanja ugovora.

Zakon o međunarodnom privatnom pravu i postupku ne sadržava posebne odredbe o registriranim istospolnim zajednicama i uvjetima za njihovo sklapanje. Međutim, uzimajući u obzir to da su posljedice registriranih istospolnih zajednica jednake posljedicama braka, odredbe mjerodavne za brak mogle bi se primijeniti i na registrirane istospolne zajednice.

3.5.3 Razvod i sudski razvod

Razvod je uređen pravom države čiji su državljani oba bračna druga u trenutku podnošenja zahtjeva za razvod braka. Ako su bračni drugovi državljani različitih država u trenutku podnošenja zahtjeva za razvod braka, za razvod je mjerodavno pravo država čiji su državljani. Ako razvod braka nije moguće provesti na temelju prethodnih pravila, za razvod je mjerodavno slovensko pravo ako je jedan od bračnih drugova imao stalno boravište u Republici Sloveniji u trenutku podnošenja zahtjeva za razvod braka. Ako je jedan od bračnih drugova slovenski državljanin, ali nema stalno boravište u Sloveniji i razvod nije moguće provesti na temelju prethodnih pravila, za razvod je mjerodavno slovensko pravo.

Zakon o međunarodnom privatnom pravu i postupku ne sadržava posebne odredbe o prestanku istospolnih zajednica. Međutim, uzimajući u obzir to da posljedice istospolnih zajednica jednake posljedicama braka, odredbe mjerodavne za razvod mogle bi se primijeniti i na istospolne zajednice.

3.5.4 Obveze uzdržavanja

Odnosi između roditelja i djece uređeni su pravom države čiji su državljani. Ako su roditelji i djeca državljani različitih država, mjerodavno je pravo države u kojoj svi imaju stalno boravište. Ako su roditelji i djeca državljani različitih država i nemaju stalno boravište u istoj državi, mjerodavno je pravo države čiji je državljanin dijete.

3.6 Bračnoimovinski režimi

Osobni i imovinski odnosi između bračnih drugova uređeni su pravom države čiji su državljani. Ako su bračni drugovi državljani različitih država, mjerodavno je pravo države u kojoj imaju stalno boravište. Ako bračni drugovi nemaju isto državljanstvo ni stalno boravište u istoj državi, mjerodavno je pravo države u kojoj su imali zadnje zajedničko boravište. Ako nije moguće utvrditi mjerodavno pravo u okviru ovih pravila, mjerodavno je pravo s kojim su najbliže povezani.

Ugovorni imovinski odnosi između bračnih drugova uređeni su pravom države kojim su bili uređeni njihovi osobni i imovinski odnosi u trenutku sklapanja ugovora. Ako u skladu s tim pravom bračni drugovi mogu odabrati pravo koje će biti mjerodavno za njihove imovinske odnose, mjerodavno je pravo koje oni odaberu.

Ako je brak proglašen ništavnim ili je poništen, na osobne i imovinske odnose između bračnih drugova primjenjuju se ista pravila o sukobu zakona koja se primjenjuju na osobne i imovinske odnose.

3.7 Oporuke i nasljedstva

Nasljeđivanje je uređeno pravom države čiji je državljanin bio umrli u trenutku smrti. Utvrđivanje sposobnosti sastavljanja oporuke uređeno je pravom države čiji je državljanin oporučitelj bio pri sastavljanju oporuke.

Oblik oporuke valjan je ako je valjan u skladu s jednim od sljedećih pravnih sustava: pravom države u kojoj je oporuka sastavljena; pravom države čiji je državljanin oporučitelj bio u trenutku sastavljanja oporuke ili u trenutku smrti; pravom države u kojoj je oporučitelj imao stalno boravište u trenutku sastavljanja oporuke ili u trenutku smrti; slovenskim pravom; ili, u pogledu nekretnina, pravom države u kojoj se nalazi nekretnina.

Oblik opoziva oporuke valjan je ako je takav oblik valjan u skladu s bilo kojim pravom prema kojim bi oporuka bila valjana sastavljena, kako je prethodno pojašnjeno.

3.8 Nekretnine

Za imovinske odnose i druga stvarna prava mjerodavno je pravo države u kojoj se predmetna stvar nalazi. Za imovinske odnose u pogledu stvari u prijevozu mjerodavno je pravo države odredišta. Za imovinske odnose u pogledu prijevoznih sredstava mjerodavno je pravo države u kojoj se nalaze ta prijevozna sredstva, osim ako je slovenskim pravom propisano drukčije.

3.9 Nesolventnost

Uredba Vijeća (EZ) br. 1346/2000 od 29. svibnja 2000. o stečajnom postupku izravno se primjenjuje u Sloveniji za pitanja obuhvaćena područjem njezine primjene i u pogledu država članica EU-a. Ako se Uredba ne primjenjuje, mjerodavno je pravo slovensko nacionalno pravo, točnije Zakon o financijskom poslovanju, stečajnom postupku i

prisilnom prestanku (*Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju*; ZFPPIPP, Službeni list Republike Slovenije, ZFPPIPP-UPB7, br. 63/2013).

Poglavlje „Stečajni postopki s međunarodnim elementom“ tog Zakona sadržava opća pravila u pogledu stečajnog postupka s međunarodnim elementom, a njime su uređeni pristup stranih vjerovnika i upravitelja nacionalnom sudu te suradnja sa stranim sudovima i stranim stečajnim upraviteljima. Njime su uređeni i priznavanje stranog stečajnog postupka te privremene mjere, usporedne mjere u slučaju stečaja i pravo koje se primjenjuje na posljedice stečajnog postupka.

Nacionalni sud koji je nadležan za nacionalne stečajne postupke može donositi odluke o priznavanju stranog postupka i suradnji sa stranim sudovima. Lokalni nacionalni sudovi nadležni za vođenje nacionalnih stečajnih postupaka: 1. ako dužnik koji je nacionalni pravni subjekt ili poduzetnik ima poslovni nastan u Republici Sloveniji – sud na području na kojem dužnik ima poslovni nastan; 2. ako dužnik koji je strana osoba ima podružnicu u Republici Sloveniji – sud na području na kojem podružnica dužnika ima glavno mjesto poslovanja; 3. u ostalim slučajevima – Okružni sud u Ljubljani (*Okrožno sodišče v Ljubljani*).

U pogledu prava kojim su uređene pravne posljedice stečajnog postupka opće je pravilo da se primjenjuje pravo države u kojoj se provodi postupak, osim ako je tim pravom za određeni slučaj propisano drukčije. U Zakonu o financijskom poslovanju, stečajnom postupku i prisilnom prestanku postoje pravila o mjerodavnom pravu u pogledu ugovora koji se odnose na upotrebu stečene nekretnine prema kojima je mjerodavno pravo države u kojoj se nalazi nekretnina. Postoje posebna pravila u pogledu prava primjenjivog na prava koja se upisuju u registar (pravo države nadležne za upravljanje registrom), u pogledu prava primjenjivog na platne sustave i financijska tržišta (pravo države koje se primjenjuje na taj platni sustav / financijsko tržište), u pogledu prava primjenjivog na ugovore o kompenzaciji i ugovore o ponovnom otkupu te u pogledu prava primjenjivog na ugovore o radu.

■ Posljednji put ažurirano: 17/04/2018

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.